

POSTANOWIENIE

Dnia 3 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **G. P.**,

skazanego za popełnienie przestępstw z art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w trybie art. 542 § 3 k.p.k., w dniu 3 września 2024 r.,

z urzędu, kwestii wznowienia postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2024 r., sygn. akt II KK 167/23, oddalającym kasacje obrońców G.P. i P.K.,
jako oczywiście bezzasadne,

1. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wznowia postępowanie kasacyjne w sprawie o sygn. akt II KK 167/23;

2. uchyla postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2024 r., sygn. akt II KK 167/23, o oddaleniu jako oczywiście bezzasadnych kasacji obrońców G. P. i P. K., i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu - Izbie Karnej w postępowaniu kasacyjnym;

3. obciąża Skarb Państwa kosztami postępowania o wznowienie.

Marek Pietruszyński

Barbara Skoczowska

Eugeniusz Wildowicz

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 6 marca 2024 r., sygn. akt II KK 167/23, oddalił jako oczywiście bezzasadne kasacje: obrońcy skazanego G. P. oraz obrońcy skazanego P. K., wniesione od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 października 2022 r., sygn. akt II AKa 263/20, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 lutego 2020 r., sygn. akt VIII K 245/17.

Pismem z dnia 22 maja 2024 r. obrońca skazanego G. P. złożył wniosek sygnalizacyjny w przedmiocie wznowienia postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem z dnia 6 marca 2024 r. Obrońca wskazał, że w niniejszej sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. polegająca na nienależytej obsadzie Sądu Najwyższego poprzez wydanie orzeczenia w sprawie o sygn. II KK 167/23 przez sędziów: Pawła Kołodziejskiego, Annę Dziergawkę oraz Adama Rocha, którzy zostali powołani na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

W tym kontekście obrońca powołał się na treść uchwały trzech połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20, OSNK 2020, z. 2 poz. 7), orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (z dnia 22 lipca 2021 r., nr 43447/19 w sprawie Reczkowicz, z dnia 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i nr 57511/19 w sprawie Dolińska-Ficek oraz Ozimek oraz z dnia 3 lutego 2022 r., nr 1469/20 w sprawie Advance Pharma sp. z o.o.), a także na orzeczenia Sądu Najwyższego wskazujące na dopuszczalność wznowienia postępowania kasacyjnego w sprawie zakończonej przed Sądem Najwyższym w trybie opisanym w art. 535 § 3 k.p.k. (postanowienia SN: z dnia 6 listopada 2023 r., sygn. akt I KO 56/23; z dnia 18 października 2023 r., sygn. akt I KO 33/23; z dnia 14 czerwca 2023 r., sygn. akt 84/21). Ponadto obrońca podniósł, że kasacja obrońcy skazanego zawierała zarzut wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. ze względu na zasiadanie w składzie Sądu odwoławczego sędziów: S. M. oraz K.C. Tym samym, ze względu na tożsame źródło nienależytej obsady sądu (udział w

procedurze powołania na urząd sędziego toczącej się przed Krajową Radą Sądownictwa po 2017 r.), badanie zasadności tego zarzutu przez sędziów Sądu Najwyższego: Pawła Kołodziejskiego, Annę Dziergawkę oraz Adama Rocha, stanowiło naruszenie zasady *nemo iudex in causa sua*.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W niniejszej sprawie na etapie postępowania kasacyjnego zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., w związku z czym konieczne było wznowienie postępowania, uchylenie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2024 r., sygn. akt II KK 167/23, i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W pierwszej kolejności należy przyjąć, że dopuszczalne jest wzruszenie w trybie wznowienia postępowania postanowienia Sądu Najwyższego o oddaleniu kasacji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalili się poglądy, zgodnie z którym uprawnione jest wznowienie postępowania kasacyjnego oddalającego kasację, zarówno na wniosek strony - w oparciu o podstawy wznowieniowe określone w art. 540 § 1 pkt 1, § 2 i § 3 k.p.k., jak i z urzędu - art. 542 § 3 k.p.k. (zob. m.in. postanowienia SN: z dnia 14 czerwca 2023 r., sygn. akt III KO 43/23; z dnia 21 czerwca 2023 r., sygn. akt V KO 30/22; z dnia 23 sierpnia 2023 r., sygn. akt II KO 75/23; z dnia 18 października 2023 r., sygn. akt I KO 33/23).

Po drugie, w przedmiotowej sprawie w pełni zastosowanie znajduje uchwała trzech połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., zgodnie z którą: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3)”. Oznacza to, że – w przeciwieństwie do sędziów sądów powszechnych – każdy sędzia Sądu Najwyższego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed KRS po 17 stycznia 2018 r., *a priori* nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w

rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zob. uchwała SN z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22). W orzecznictwie sygnalizuje się ponadto, że wprowadzie orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka stwierdzające naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka wynikające z wadliwości procedury nominacyjnej sędziów Sądu Najwyższego z uwagi na tryb ustalania składu Krajowej Rady Sądownictwa (wyroki: z dnia 22 lipca 2021 r., w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga nr 43447/19; z dnia 8 listopada 2021 r., w sprawie Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, połączone skargi nr 49868/19 i 57511/19; z dnia 3 lutego 2022 r., w sprawie Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga nr 1469/20) nie dotyczyły sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Karnej, to jednak sytuacja faktyczna i prawna będąca przedmiotem oceny w niniejszej sprawie jest taka sama (zob. np. postanowienie SN z dnia 18 października 2023 r., sygn. akt I KO 33/23).

Jednocześnie należy odnotować, że na kwestię interpretacji treści normy wynikającej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., jak i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, nie ma wpływu rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61, ze względu na jego wieloaspektowe wady. Bez wątpienia uchwała składu połączonych Izb z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20, zachowuje swoją ważność i wiąże wszystkie składy Sądu Najwyższego (zob. szczegółową analizę zawartą w postanowieniu SN z dnia 16 września 2021 r., sygn. akt V KZ 29/21; zob. również np. postanowienie SN z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt V KZ 47/21).

Nie budzi wątpliwości, że w niniejszej sprawie zaistniała podstawa do wznowienia postępowania kasacyjnego, skoro w wydaniu orzeczenia oddalającego kasację brali udział sędziowie SN: Paweł Kołodziejcki, Anna Dziergawka i Adam Roch. Wszystkie te osoby brały bowiem udział w procedurze nominacyjnej przed wadliwie ukształtowaną Krajową Radą Sądownictwa, co skutkowało nienależytą obsadą sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W przypadku Adama Rocha należy dodatkowo stwierdzić, że pierwotnie został powołany na stanowisko sędziego w Izbie Dyscyplinarnej, która, choć była organem powiązanym administracyjnie z Sądem Najwyższym, to sama nie miała statusu sądu w rozumieniu konstytucyjnym (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu

Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt. BSA I-4110-1/2020 oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22; W. Wróbel, Izba Dyscyplinarna jako sąd wyjątkowy w rozumieniu art. 175 ust. 2 Konstytucji RP, „Palestra” 2019, nr 1-2, s. 17-31). Późniejsze podjęcie przez sędziego orzekającego w Izbie Dyscyplinarnej czynności orzeczniczych w Sądzie Najwyższym - Izbie Karnej nastąpiło bez dochowania wymogów określonych w art. 179 Konstytucji RP, a więc bez zachowania procedury przewidzianej dla ubiegania się o stanowisko w sądzie przewidzianym w Konstytucji RP (zob. postanowienia SN: z dnia 18 lipca 2023 r., sygn. akt IV KZ 19/23; z dnia 18 lipca 2023 r., sygn. akt I KK 85/23; zob. również postanowienie z 26 października 2023 r., sygn. akt II KK 82/23 – z argumentacją za tezą, że analogicznie należy podchodzić do pierwotnej nominacji do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych). Sąd Najwyższy przyjął w szczególności, że „akt nominacji Prezydenta RP na stanowisko sędziego dokonywany jest w ramach określonego konkursu dotyczącego konkretnego rodzaju sądu. Osoba, która ubiegała się o stanowisko sędziego w danym sądzie, nie jest więc uprawniona do orzekania w innym rodzaju sądu. Akty nominacji na stanowiska w Izbie Dyscyplinarnej podejmowane były przez Prezydenta RP wyłącznie w ramach konkursu na stanowiska w tej Izbie. Skoro jednak Izba Dyscyplinarna nigdy nie była sądem, nominacje te nie obejmowały możliwości orzekania w Sądzie Najwyższym” (zob. postanowienie SN z dnia 18 lipca 2023 r., sygn. akt IV KZ 19/23). Także i z tego powodu należy uznać, że sąd rozpoznający kasację w przedmiotowej sprawie był nienależycie obsadzony.

Zauważyć należy, że wprowadzić pismo sygnalizujące zaistnienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej złożył jedynie obrońca skazanego G. P., jednakże mając na uwadze, że Sąd Najwyższy zgodnie z treścią art. 542 § 3 k.p.k. był zobowiązany do podejmowania decyzji z urzędu, a przesłanki z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. dotyczyły całego rozstrzygnięcia obejmującego obu skazanych, Sąd Najwyższy wznowił i uchylił postanowienie w całości, czyli wobec skazanych G. P. i P. K. W tej sprawie nie było konieczności korzystania z rozwiązania przewidzianego w art. 435 k.p.k.

W świetle powyższych ustaleń konieczne stało się zatem wznowienie postępowania kasacyjnego, uchylenie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2024 r., sygn. akt II KK 167/23, i przekazanie sprawy Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

Marek Pietruszyński Barbara Skoczowska Eugeniusz Wildowicz

[PGW]

[ms]